

Posudek bakalářské práce

Veronika BLÁHOVÁ, *Historie bývalého vojenského prostoru Milovice a památek v okolních obcích*, Hradec králové 2016

Práce o rozsahu 62 stran + 9 stran mapových a obrazových příloh se skládá z Úvodu (s. 1-2), 3 kapitol vlastního odborného textu práce (s. 3-59) a Závěru (s. 60-61). K práci dále patří Seznam pramenů a literatury (na počátku nesprávné číslování (opakuji se s. 59-61-takže 59-62) a mapové a obrazové přílohy (4 mapy s pokusem o zakreslení objektů vojenského prostoru a 23 autorčiných fotografií z bývalého vojenského prostoru a sousedních obcí).

V *Úvodu* autorka jako hlavní cíl práce vytyčuje zpracování historie vojenského prostoru Milovice (první vojenský prostor na území dnešní České republiky) a toho jak tento prostor ovlivnil život a památky v okolních obcích, především těch, do jejichž katastru vojenský prostor přímo vstoupil. Zde postrádám informaci o pramenech použitých v práci a zhodnocení literatury, která se touto problematikou zabývá.

Vlastní odborná část práce začíná kapitolou nazvanou *Vojenské újezdy* (s. 3- 20), která je jakýmsi úvodem k historii prostoru Milovice. Tato kapitola se zabývá širší problematikou zvláštních oblastí tzv. vojenských prostorů či újezdů v rámci vojenského, ale i civilního života České republiky. Důležité jsou informace o právním základu těchto prostorů a době vzniku, v některých případech se až detailní geografický a historický popis těchto oblastí jeví jako zčásti nadbytečný.

Jádro práce tvoří 2. kapitola nazvaná *Vojenský výcvikový prostor Milovice-Mladá* (s. 21-40). Zde autorka podrobněji a zcela v souladu s historickou skutečností líčí okolnosti vzniku prostoru jako cvičiště ještě c. k. armády v roce 1904 a reakci místního obyvatelstva (s. 21-23), dále následují informace o využití prostoru v době I. republiky (s. 23-26), okupace (s. 26-27). Zde autorka správně věnuje pozornost stavbám, které zde v těchto etapách vznikly, širše mohla být pojata problematika využití tohoto vojenského prostoru v obě okupace.

Hlavní část kapitoly se měla věnovat zachycení situace vojenského prostoru po roce 1945, hlavně v letech 1968-1989, kdy právě tato oblast se stala jako sídlo velitelství Střední skupiny sovětských vojsk výrazným symbolem sovětské okupace a rovněž měla být symbolem československo-sovětského přátelství, čemuž mělo sloužit hlavně zde vybudované muzeum a památník karpato-dukelské operace. Této závažné etapě jsou věnovány s. 30-33. I když autorka především na základě informací pamětníků shromáždila určitý soubor informací a

pokusila se v přílohách zařadit jednotlivé zmiňované objekty do katastrálních map, postrádám zde dobová svědectví z tisku či kronik o politickém významu Milovic v době normalizace a přece jen podrobnější, i když třeba jen schematické, zachycení podoby prostoru v mapové podobě. Rovněž v přílohách mohlo být doplněno toto období právě dokumentací z oněch politických „normalizačních“ akcí v prostoru.

Závěrečná část kapitoly je věnována odchodu sovětských vojsk z Milovic po roce 1989. Ten je zdokumentován poměrně podrobně, zatím co o snahách bývalý, záhy po roce 1989 zrušený vojenský prostor přizpůsobit civilnímu životu, je uvedeno již méně (s. 34-39), na závěr kapitoly je zmínka o vojenských hřbitovech na území bývalého prostoru (s. 39-40), které jsou dnes chráněnými památkami.

3.kapitola odborné části nazvaná *Vesnice v okolí* (s. 41-59) se týká informací a památek v 7 místech, do jejichž života výrazněji zasáhlo zřízení vojenského prostoru (Benátecká Vrutice, Čihadla, Jiřice, Lysá nad Labem, Milovice, Mladá, Stará Lysá a Zbožičko) ať již přímo záborom části katastru nebo bezprostředním sousedstvím s armádou ať již c.k.rakouskou, československou či sovětskou na území, kde před zřízením vojenského prostoru v roce 1904 armáda v takovémto rozsahu nikdy nepobývala. Autorka stručně na základě literatury charakterizuje dějiny místa, dále uvádí jak obyvatelstvo zasáhlo zřízení prostoru (zábor pozemkového majetku, problémy s obživou) a potom charakterizuje památky v obcích a jejich případné zasažení vojenským prostorem. Negativní vliv prostoru na památky je nejpodrobněji vylíčen v souvislosti se zámkem Bon repos (s. 43-46) a likvidací vsi Mladá včetně kostela (s. 55-56). V ostatních místech nešlo o význačnější památky a autorka se většinou podrobněji vlivem vojenského prostoru na jejich osudy nezabývá – obyčejně uvádí jen na základě literatury jejich výčet. Jako nadbytečné se mně jeví zařazení Lysé nad Labem do této kapitoly a mezi vesnice, neboť toto místo a jeho památky vojenským prostorem, nacházejícím se sice v jeho blízkosti, nebyly nijak zasaženy.

Závěr (s. 59-60) Autorka zde stručně shrnuje vývoj vojenského prostoru Milovice a formou výčtu uvádí památky v sousedních obcích. Zhodnocení jejího přínosu pro zvolené téma a zhodnocení čeho se jí podařilo či nepodařilo dosáhnout zde chybí.

V *Seznamu pramenů* jsou uvedeny archivní fondy ze sbírek SOKA Nymburk a Vojenského ústředního archivu. Samostatně jsou uvedeny rozhovory s pamětníky. V *Seznamu literatury* jsou některé nepřesnosti. Např. u Soupisu památek Nymburska jsou uváděni 2 autoři Šebek-Hrabětová, když publikace má autora jen jednoho J. Hrabětovou, články uváděné pod

oddílem periodika patří do literatury a bylo třeba uvést, na kterých stránkách příslušného periodika jsou publikovány, nikoli počet stran periodika. Zde totiž vzniká pochybnost, zda autorka měla publikace skutečně v ruce.

Závěr:

Předložená práce je přepracováním autorčiny bakalářské práce s původním názvem *Prezentace historických památek v prostoru bývalého vojenského prostoru Milovice a přilehlých měst Lysá nad Labem a Čelákovice*, která pro celkovou nekoncepčnost a množství věcných a pravopisných chyb ve zpracování nebyla v červnovém termínu 2015 obhájena a bylo doporučeno její přepracování.

I když rovněž v přepracované podobě se objevují některé závažnější nedostatky – např. chybí zhodnocení dosavadního vývoje bádání o zvolené problematice, nejsou rovnoměrně zpracována všechna období ve vývoji vojenského prostoru Milovice, některé části práce jsou příliš kompilativního charakteru a nepřinášejí nové poznatky. Ve srovnání s první neobhájenou verzí práce došlo k určitému zlepšení, které s projevilo ve snaze vysvětlit širě postavení vojenských prostorů v historii (i když někdy až zbytečně rozvláčné), podrobněji, i když ne zcela úplně, zachytit problematiku Milovic v době normalizace, koncepčněji zachyceny vzájemné vztahy vojenského prostoru a okolních obcí.

V souvislosti s tím, za předpokladu přesvědčivé obhajoby navrhuji hodnocení